

ЖОВТНЯ

12
2023

МАТЕРІАЛИ

**ЗАКОНОДАВСТВО
УКРАЇНИ У СФЕРІ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
ТА ЙОГО ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ:
НАЦІОНАЛЬНІ, ЄВРОПЕЙСЬКІ ТА
МІЖНАРОДНІ ВИМІРИ**

**ХІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
МОЛОДИХ ВЧЕНИХ ТА СТУДЕНТІВ
З ПРОБЛЕМ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ**

Кафедра інтелектуальної власності та інформаційного права
Навчально-наукового інституту права КНУ імені Тараса Шевченка
Науково-освітній центр з інтелектуальної власності
Навчально-наукового інституту права КНУ імені Тараса Шевченка
Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності
Національної академії правових наук України
Державна організація «Український національний офіс інтелектуальної
власності та інновацій» (УКРНОІВІ)

**«ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ У СФЕРІ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ЙОГО
ПРАВАЗАСТОСУВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНІ,
ЄВРОПЕЙСЬКІ ТА МІЖНАРОДНІ ВИМІРИ»**

Матеріали

**XI Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих
вчених та студентів з проблем інтелектуальної власності**

(12 жовтня 2023 року)

Київ – 2023

УДК 347. (77+78)

*Конференцію зареєстровано Державною науковою установою
«Український інститут науково-технічної експертизи та інформації»
(посвідчення № 419 від 23.09.2022 р.)*

*Рекомендовано до друку Вченою Радою Науково-дослідного інституту інтелектуальної
власності НАПрН України (протокол № 11 від 31 жовтня 2023 р.)*

Редакційна колегія:

Орлюк О.П., доктор юридичних наук, академік НАПрН України;
Дорошенко О.Ф., кандидат юридичних наук; Козинець А.О., доктор юридичних наук;
Атаманова Ю.Є., доктор юридичних наук; Бутнік-Сіверський О.Б., доктор економічних
наук, академік АТН України; Дорошко Г.К., кандидат технічних наук; Капіца Ю.М.,
доктор юридичних наук; Мироненко Н.М., доктор юридичних наук, член-кор. НАПрН
України; Падучак Б.М., кандидат юридичних наук; Перерва П.Г., доктор економічних
наук; Петренко В.О., доктор технічних наук, академік АІН України; Потоцький М.Ю.,
доктор юридичних наук.

**Законодавство України у сфері інтелектуальної власності та його
правозастосування: національні, європейські та міжнародні виміри: матеріали XI
Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених та студентів з
проблем інтелектуальної власності (12.10.2023, м. Київ) : ел. збірник / КНУ імені
Т. Шевченка, НДІ інтелектуальної власності НАПрН України, УКРНОІВІ. Київ,
2023. 271 с.**

У збірнику розміщено матеріали XI Всеукраїнської науково-практичної
конференції молодих вчених та студентів з проблем інтелектуальної власності
«Законодавство України у сфері інтелектуальної власності та його правозастосування:
національні, європейські та міжнародні виміри» (12 жовтня 2023 р.), онлайн-
трансляція якої відбулась на платформі Zoom.

Збірник охоплює дослідження проблем нормативного регулювання відносин
інтелектуальної власності в Україні, європейських держав та у міжнародному аспекті.

Рекомендується науковцям, державним службовцям, підприємцям, громадським
діячам, викладачам, студентам та аспірантам.

УДК 347. (77+78)

Матеріали викладено в авторській редакції.

*Відповідальність за зміст текстів, достовірність поданих даних і точність
наведених цитат несуть автори (співавтори).*

Оргкомітет залишає за собою право вносити до оформлення тез/статей зміни.

© Навчально-науковий інститут права КНУ імені Тараса Шевченка, 2023
© Науково – дослідний інститут інтелектуальної власності НАПрН України, 2023
© УКРНОІВІ, 2023
© Автори статей, 2023

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I. ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ЙОГО ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНІ, ЄВРОПЕЙСЬКІ ТА МІЖНАРОДНІ ВИМІРИ

ДЕМСЧЕНКО А.

Problems of Judicial Protection of Intellectual Property Rights in the
International Aspect..... 9

ФОМЕНКО V.

Security of Intellectual Property Rights in Web3..... 12

ВИХРИСТЮК X.

Протидія використання технології deepfake як засобу дезінформації в
умовах воєнного стану в Україні..... 16

ВОЛКОВА М.

Дослідження перспектив розвитку малого інноваційного бізнесу та
венчурних структур..... 20

ГАЙДАЙ К.

Тенденції нормативно-правового регулювання онлайн-посередників у
Європейському Союзі..... 24

ДОРОЖКО Г., РОМАШКО А., КРИКУН Н.

SEP-патенти – ефективний напрямок розвитку технологій..... 30

ДУБОВА А.

Правове регулювання паралельного імпорту в контексті захисту прав
інтелектуальної власності: досвід України та іноземний країн..... 34

ЄВССЄВ А.

Ключові фактори ефективності комерціалізації об'єктів права
інтелектуальної власності..... 37

ЄФІМЕНКО А.

Носії інтересів у авторському праві в умовах інформаційного суспільства. 41

ЗЕРОВ К.

Щодо розширеного кола об'єктів цивільних прав..... 46

КИРИЛЕНКО В.

Штучний інтелект як суб'єкт права інтелектуальної власності..... 49

КЛИМЕНТОВА М.

Інтелектуальна власність як фактор захисту наукомісткої продукції:
цінові характеристики..... 52

КОЗАК С., СУХАНОВ М.

Асиміляція штучного інтелекту в індустрію анімації: правовий аспект..... 57

КОНДИК Д.

Зменшення строку залежності базової заявки або реєстрації у
Мадридській системі реєстрації торговельних марок 61

СИСОЄВА К.	
Особливості правової охорони та оплати ноу-хау.....	119
СМІРНОВ І.	
Захист авторських прав у Web3.....	122
ТЯПКОВА О.	
Електронні докази як засіб доказування.....	127
ФЕДОРЕНКО О., НИЧМОГЛОД А., ПЕРЕРВА П.	
Оцінки вартості патентів з реальними опціонами.....	129
ФІЛЯК С.	
Правове регулювання договірної діяльності у сфері розпорядження правами інтелектуальної власності.....	133
ФОНАРЬОВА Т., НІКОЛАЙЧУК Т.	
Оцінка використання вебсайту, як комплексного об'єкту права інтелектуальної власності в підвищенні ефективності діяльності вітчизняних підприємств.....	136
ЧАЙКА А.	
Особливості реєстрації торговельної марки на товари та послуги у будівництві в Україні та зарубіжних країнах.....	140
ЧЕРЕПАНОВА В., ДІХТЕНКО О.	
Управління нетехнологічними інтелектуальними активами підприємства на засадах рефлексивно-вартісного підходу.....	146
ШВЕЦЬ А.	
Штучний інтелект і авторське право (деякі актуальні проблеми).....	150
ШВЕЦЬ Є.	
Особливості охорони та використання торговельних марок в мережі Інтернет.....	153
ШЕІН Є.	
Формування проектів створення об'єктів інтелектуальної власності на засадах стартап-студій.....	158
ЮДІНА Г.	
Європейська судова практика з оцінки розрізняльного характеру зображувальних торговельних марок, в тих випадках, коли вони використовуються у формі відмінній від зареєстрованої.....	161
ЯСКЕВИЧ А., СТАНЄВА К.	
Комерціалізація інтелектуальної власності на засадах франчайзингу.....	165

РОЗДІЛ ІІ. ЗАКОНОДАВСТВО У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ: СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

БАКАЛІНСЬКА О.	
Сучасні тенденції захисту географічних зазначень в Україні та ЄС.....	170

захисту, а людській творчості слід надавати перевагу перед машинною творчістю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 1 грудня 2022 року № 2811-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text> (дата звернення: 08.10.2023).

2. Бондаренко С.В. Авторське право та суміжні права. К.: Ін-т інтел. власн. і права, 2008. 288 с.

3. Iglesias M., Shamuilia S. Anderberg A. (2021). Intellectual Property and Artificial Intelligence – A literature review. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/275679395.pdf> (дата звернення: 09.10.2023).

4. Michaux B. (2018). Singularité technologique, singularité humaine et droit d’auteur. *Laws, Norms and Freedoms in Cyberspace/Droits, normes et libertés dans le cybermonde*. URL: <https://pure.unamur.be/ws/portalfiles/portal/54718304/8244.pdf> (дата звернення 09.10.2023).

5. Proposal for a regulation of the European Parliament and of the Council on harmonised rules on Artificial Intelligence (Artificial Intelligence Act) and amending certain Union Legislative Acts (редакція від 21.04.2021) URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52021PC0206> (дата звернення 09.10.2023).

6. Proposal for a regulation of the European Parliament and of the Council on harmonised rules on Artificial Intelligence (Artificial Intelligence Act) and amending certain Union Legislative Acts URL: <https://www.europarl.europa.eu/resources/library/media/20230516RES90302/20230516RES90302.pdf> (дата звернення: 07.10.2023).

7. Case C-5/08 Infopaq International A/S v Danske Dagblades Forening. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:62008CJ0005> (дата звернення 09.10.2023).

8. Copyright, Designs and Patents Act (CDPA) 1988. URL: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1988/48/contents> (дата звернення: 08.10.2023).

Євгенія ШВЕЦЬ

старший викладач кафедри інтелектуальної власності та управління проектами Українського державного університету науки і технологій

ОСОБЛИВОСТІ ОХОРОНИ ТА ВИКОРИСТАННЯ ТОРГОВЕЛЬНИХ МАРОК В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Сьогодні мережа Інтернет є глобальною інформаційною системою, яка є середовищем для спілкування, співпраці у бізнес середовищі, розповсюдження

інформації в усіх галузях знань і приваблює венчурні інвестиції, що дозволило створити віртуальну реальність. Для взаємодії між підприємцями та покупцями як і у реальному середовищі, так і в мережі Інтернет необхідною є використання торговельної марки.

Торговельна марка - позначення, за яким товари і послуги одних осіб відрізняються від товарів і послуг інших осіб [1];

Торговельні марки є допоміжним інструментом реклами, спрямованим на привертання уваги споживачів, асоціювання та пізнаваність товарів та послуг у майбутньому, а також є частиною бренду, іміджу, репутації. Використання та захист торговельної марки є важливими кроками у діяльності будь-якої компанії.

На сьогоднішній день, в торгівлі та послугах не рідкісні випадки незаконного та недобросовісного використання торговельних марок, особливо на просторах та мережі Інтернету, наприклад, в назві сайту, його матеріалах, соціальних мережах, доменних іменах, рекламі.

Ключовим результатом використання незареєстрованої торговельної марки для рекламування може стати зменшення обсягів замовлення, продажу, збуту продукції та послуг, а у випадку коли недобросовісним конкурентом будуть надаватися неякісні послуги та реалізовуватись товар, то негативним результатом стає знецінення й втрата репутації та іміджу компанії, правовласника ка торгової марки. У разі успішності та популярності певного перспективного бізнесу, незареєстрована торговельна марка може стати легкою здобиччю для недобросовісних конкурентів.

Згідно статистики, кожний рік в Україні реєструється більш 10 000 торговельних марок. Користувачами з України у різних доменних зонах утворюються до 100 000 доменних імен. Зрозуміло, що конкуренція на ринку товарів та послуг, на сьогоднішній день, є неймовірно високою, а показники і тенденції розвитку підвищують рівень недотримання авторських прав щодо торговельних марок [2].

Краще, якщо в мережі Інтернет зареєстрована торговельна марка одночасно є ім'ям домену, тобто адресою сайту. Для того, щоб споживач легко міг знайти торговельну марку в мережі Інтернет, вона повинна бути добре відомою.

Але, з розвитком цифрових технологій підприємці почали освоєння нової сфери технологій – сформувавши цифровий всесвіт, де усі можуть об'єднатися та надходити так, щоб впливати як на віртуальний простір, так і на справжню реальність, яку можна відчутти – Метавсесвіті.

Метавсесвіт — це тривимірне електронне середовище, яке потрібне для того, щоб у цифровому спектрі проживали величезна кількість людей. Користувач може сформувати електронну особистість, щоб обмінюватися інформацією з іншими користувачами у Метавсесвіті та виконувати щоденні ритуали на кшталт придбання товарів та послуг, творів мистецтва, інформації. Цифровий світ розроблявся як альтернативу реальному простору, де

криптовалюта і невзаємозамінні токени працюють, і користувачі можуть купувати на них необхідні товари. Концепт Метавсесвіту виглядає як майданчик у стилістиці iOS та Android. Тому це і розважальна платформа, і нові можливості для ведення бізнесу для програмістів-фрілансерів та розробників контенту.

Відомі бренди, що вже працюють над розробкою Метавсесвіту: «Meta»; «Fortnite»; «Epic Games»; «Sandbox»; «Roblox»; «Minecraft».

У Метавсесвіті можна виявити оновлену екосистему, в структурі якої знайшлося місце відеоігор, але будуть сформовані умови для освіти, роботи, розваг, хобі.

До певного часу складно зрозуміти, чи матиме місце лише один Метавсесвіт, де з'явиться можливість обмінюватися світами (торговими марками, фірмами, програмним софтом), для чого знадобляться певні кодування, структура, контроль, впорядкування для коректного функціонування, або буде більше одного Метавсесвіту.

Пропозиція, яка зможе працювати у різних напрямках: віртуальний всесвіт – реальний простір та реальне середовище – цифровий світ.

Актив, куплений у будь-якій програмі Метавсесвіту, можна задіяти в інших середовищах та контекстах, а не лише на своєму майданчику.

За допомогою Блокчейн-технології Метавсесвіт функціонує над розвитком електронної економіки, що стане реальним, де користувачі зможуть отримувати винагороду за свої можливості і пропонувати на продаж різні об'єкти та предмети. Тут якраз і виходять на сцену токени NFT — це цифрові активи, що підтверджують унікальність контенту чи певної інформації. .

Перебуваючи у віртуальному Універсумі, можна купувати через аватари нерухомість, автомобілі, художні об'єкти та інше. Як результат, зараз сильно прискорилося реалізація токенів у цифрових всесвітах.

Для доповненої реальності потрібне використання смартфонів та інших девайсів, AR окуляри.

Торгові марки може бути інтегрована розробником, так само як включені користувачами з їхнього середовища.

Токени NFT застосовуються у всесвіті даних для представлення оригінальних і ні на що не схожих предметів. Останні місяці збільшився ринок електронних активів. Це сталося завдяки іграм NFT (що отримав популярність спосіб криптоактивів). Цифрові всесвіти цікаві не просто користувачам-ескапістам, а й спонсорам, готових вкластися, тому що вони бачать у цьому великі можливості для електронної економіки.

Смарт-контракт або він же «розумний контракт» – комп'ютерний алгоритм, необхідний для підтримки та реалізації контрактів, що самостійно виконуються в Блокчейні. Тобто, це спосіб обміну цінностями без залучення третіх осіб. Софт виконує укладені між двома та більше сторонами угоди. Смарт-контракт працює всередині Блокчейну. Він запускається після настання конкретних умов. У спрощеному вигляді “розумний контракт” гарантує

передачу токенів від одного боку до іншого. Але є можливість налаштувати складніші операції, зокрема видачу кредиту або реалізацію NFT-токенів [3].

За допомогою блокчейну з'явилась можливість створювати унікальні цифрові товари на відміну від звичайних цифрових товарів, які можна відтворювати нескінченно довго: цифрове мистецтво та предмети колекціонування, музичні твори, відео- та аудіотвори, ігри, одяг та аксесуари, які є цифрованими, програми лояльності до бренду, цифрові квитанції та інше.

Токени - цифрові одиниці, які зберігаються на блокчейні.

Торговельна марка, яка охоплює NFT, повинна використовуватися в торгівлі, бути відомою і використовуватися як ідентифікатор джерела для конкретних товарів і послуг.

Для торговельних марок характерна територіальність, тобто, охорона набувається тільки на території конкретної країни або країн. При цьому постає питання – де ж реєструвати торговельну марку, яка використовується у Метавсесвіті? На думку автора статті, потрібно спиратись на те, де є найбільша кількість користувачів, і відповідно, можуть бути й порушення стосовно використання торговельної марки.

Дослідження [4] показало, що підходи, що застосовуються судами в ситуаціях, пов'язаних з Веб 2.0 у світі спираються на наступні інструменти:

- причинно-наслідкова подія: коли відповідач ініціював дії, які порушують права;

- доступність: де можна отримати доступ до контенту, який порушує права інтелектуальної власності;

- Таргетинг: на кого спрямований контент, який порушує права інтелектуальної власності (наприклад, мова, валюта, можливість замовлення, домен верхнього рівня, обслуговування клієнтів, наявність додатку тощо).

Ті самі підходи можна застосовувати у ситуаціях, пов'язаних з Web 3.0.

Складною проблемою є реєстрація знака у правильному класі.

Також для реєстрації торговельної марки власник має визначити класи за якими він буде виготовляти продукти та/або надавати послуги. Для цього використовується 12-те видання Ніццької класифікації, яке включає термін «завантажені цифрові файли, автентифіковані невзаємозамінними токенами» у 9-му класі.

Але, якщо заявник забажає отримати міжнародну охорону за допомогою Регіональної система реєстрації торговельних марок – European Union Intellectual Property Office (EUIPO), окрім зазначення 9 класу для віртуальних товарів потрібно також конкретизувати, які саме маються на увазі товари, а термін «NFT» як такий для даної ситуації не є прийнятним, оскільки NFT – це цифрові сертифікати.

Бюро з патентів і товарних знаків США (USPTO), яке наглядає за реєстрацією федеральних торгових марок, поділяє торгові марки на 45 класів товарів і послуг [5].

Фізичним та юридичним особам, які карбують NFT, слід розглянути можливість подання до класів 9 (комп'ютери та наукові пристрої), 35 (реклама та бізнес-послуги), 41 (освітні та розважальні послуги) та 42 (науково-технічні послуги). Багато брендів у різних галузях подали заявки на реєстрацію торгових марок NFT, зокрема Johnson & Johnson, 3M, L'Oréal, Coach, Gucci, Balenciaga, Wendy's, Utz, Mastercard, Mattel і Lion's Gate.

Реєстрація торговельною маркою має вирішальне значення для боротьби з підробками. Як і в реальному світі, для подання позову про підробку NFT потрібна реєстрація торговельної марки, яка також полегшує розробку рекламних кампаній і можливостей ліцензування/співробітництва, що особливо важливо, коли компанії входять у Метавесвіт.

В окружному суді Сполучених Штатів Південного округу Нью-Йорка на розгляді знаходилась справа, пов'язана з NFT та правами на торговельну марку.

Hermès подав позов проти художника Мейсона Ротшильда після того, як він почав продавати NFT, що демонструють сумку Hermès «Birkin Bag» із позначенням METABIRKINS. На додаток до заяви про порушення прав своєї марки BIRKIN, Hermès стверджувала, що Rothschild порушила її ТМ для сумки Birkin (тут загальна форма та дизайн сумки).

18 травня 2022 року суд ухвалив рішення відхилити претензії Hermès. Суд постановив, що те, що використання Rothschild знака BIRKIN явно вводить в оману щодо джерела чи змісту твору, і не може бути визначено на стадії клопотання [5].

Щодо порушення прав на торговельні марки, то іноді дуже складно визначити, хто саме винен у порушенні – власник Метавесвіту або користувач, який у багатьох випадках є анонімним.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 7, ст. 36. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text>

2. Порушення прав на торговельну марку в мережі «Інтернет» / Матеріали сайту «Inventa», 2023. URL: <https://www.inventa.ua/ua/nashi-poslugi/porushennia-prav-na-torhovelnu-marku-v-merezhi-internet/#>

3. Що являє собою Метавесвіт? / Матеріали сайту «SION company LLC», 2023 URL: <https://sion-ip.com/uk/blog/shcho-iavliaie-soboiu-metavsesvit-i-nft-iak-ii-chastyna/>

4. WIPO – Building Respect for IP. Study: The localization of IP infringements in the online environment: From Web 2.0 to Web 3.0 and the Metaverse (September 2023)

5. Демістифікація NFT та інтелектуальної власності: проблеми з торговельною маркою та авторським правом / Матеріали сайту «ADVOKAT POST», 2022. URL: <https://advokatpost.com/demistyfikatsiia-nft-ta-intelektualnoi-vlasnosti-problemy-z-torhovelnoiu-markoiu-ta-avtorskym-pravom/>

Наукове видання

**«ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ У СФЕРІ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ЙОГО
ПРАВАЗАСТОСУВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНІ,
ЄВРОПЕЙСЬКІ ТА МІЖНАРОДНІ ВИМІРИ»**

Матеріали

**XI Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих
вчених та студентів з проблем інтелектуальної власності**

(12 жовтня 2023 року)

Укладачі – *Г. ДОРОЖКО*, кандидат технічних наук, *Ю. ЛЕНГО*;
Комп'ютерне макетування, оформлення – *І. ВОЛИНЕЦЬ*, Ph.D. (Law)